

Online- och webbnyheter

Nr 2005:5 2005-11-27

Nyhetsbrevet produceras på uppdrag av Svensk förening för informationsspecialister. Syftet är att hålla läsarna à jour med online-/webbranschen vad gäller information för yrkesmässig användning. Det är avgränsat på i princip samma sätt som Electronic Information Report (EIR), EContent (EC), Information Today (IT), NewsBreaks, Information World Review (IWR) och Online. De nämnda tillhör också de viktigaste källorna vad gäller internationella nyheter. Beträffande Sverige hämtas nyheter av relevans från Computer Sweden (CS), DN, Dagens Media, Resumé, Ny teknik (NT) m fl.

Som vanligt är nyhetsbrevet indelat i Internationellt och Sverige. Jag inleder med rubriken "Giganternas krig". Det rör förstås Google, Yahoo! och Microsoft, vilkas förehavanden genomsyrar nyhetsflödet i branschen. Närmast på agendan står AOLs försäljning, där Google och Microsoft kvarstår som spekulanter sedan Yahoo! hoppat av. Men "kriget" står ju på så många fler fronter. En viktig sådan är annonsmarknaden, där det sent omsider gått upp för Microsoft vad man riskerar genom att lämna fältet fritt åt Google och Yahoo!, nämligen att de blir så starka att de kan ge sig in på och hota Microsoft på dess traditionella områden, dvs mjukvara. Motdraget är att starta annonsfinansierade webbplatser – där attraktionskraften är gratisversioner av Windows och Office-programmen! En tredje front är bokdigitalisering, där Microsoft anslutit sig till Open Content Alliance, till att börja med böcker från British Library. (Tänk att böcker har blivit så populära!)

En händelse av ännu större dignitet – fast inom ett mindre område – är att ett av de ledande söksystemsföretagen, Autonomy, har köpt marknadsledaren och största konkurrenten, Verity. I ett slag har därmed marknaden för söksystem konsoliderats starkt och gjort tvåan, FAST, till bara en tredjedel så stor som ledaren.

Nästa nyhetsbrev utgörs av den sedvanliga rapporten från Online Information, som äger rum den 29 november - 1 december. I år delar jag på arbetet med Gunnel Stjernvall och vi planerar att ha den ute kring årsskiftet.

Lars Klasén
Infodata AB
lars.klasen@infodata.se

Rättelse till förra nyhetsbrevet

- I notisen om informationsindustrin smög det sig in ett fel. Marknaden för Education & Training 2004 var 270 miljarder kr 2004, inte 27 som jag skrev. Låt mig sammanfatta notisen. Informationsmarknaden (alla kategorier, dvs tryck, online etc) år 2004 var totalt 1970 miljarder, varav Search, Aggregation & Distribution 240 miljarder kr, Market Research, Reports & Services - Non-IT 160, Company, Credit & Financial 210, News & Trade 680, STM 93, Education & Training 270, IT Research, Reports & Services 16, Legal 98 och Yellow Pages & Directories 22 miljarder kr. Allt enligt en rapport från Outsell sept 2005.

1. Internationellt

1.1 "Giganternas krig" - Google, Yahoo!, Microsoft

Google och Microsoft kvar som spekulanter på AOL sedan Yahoo! hoppat av. Time Warners styrelse överväger för närvarande hur man ska göra med AOL. Det kan bli ett köp likaväl som ett partnerskap. Sedan en av intressenterna, Yahoo!, hoppade av i början av november kvarstår Google och Microsoft. Wall Street Journal har uppgett att ett huvudspår är att Google och Comcast skulle betala 40 miljarder kr för 50 % av AOLs aktier. Yahoo! erbjöd sig att köpa 80 % av AOL med 20 % av de egna aktierna, vilket Time Warner nobbade. AOL använder fortfarande Googles sökmotor.

Att AOL är så attraktivt beror på att dess Internetsidor attraherar 110 miljoner besökare varje månad. En affär mellan AOL och Microsoft skulle innebära ett ordentligt avbräck för Google eftersom AOL för närvarande använder Googles sökmotor. AOL har i höst skurit ner sin personalstyrka med 700 personer.

(Realtid.se 11/11 2005, Privata Affärer 11/11 2005, CS 26/10, 9/11, 14/11, 16/11 2005, SiliconValley 12/10 2005, ShoreLines 17/10 2005, DN 14/10 2005, Yahoo 19/10 2005, Washington Post 19/10 m.fl)

Google samarbetar med Sun. I början på oktober annonserades att Google och Sun skulle börja samarbeta kring mjukvaror. Sun ska distribuera Googles verktygspanel (toolbar) med Suns Java Runtime Environment, en mjukvara som laddas ner 20 miljoner gånger per månad. Annonseringen födde omedelbart spekulationer om att samarbetet skulle röra mycket mer, t ex att Google skulle komplettera sin e-post och direktmeddelanden med Suns Staroffice eller Openoffice – ja till och med att Google tillsammans med Sun skulle utveckla ett nytt operativsystem; en konkurrent till Windows. Men spekulationerna tycks vara utan all grund.

(CS 10/10, 14/10 2005, DN 6/10 2005, The Register 10/10 2005)

Microsoft möter hoten från Google, Yahoo! och Openoffice med annonsfinansierade tjänster och gratis programvaror. Microsoft vill inte stillasittande se på när Google och Yahoo! tar för sig av den allt större nätannonskakan. Man kommer under 2006 att starta två annonsfinansierade webbtjänster, Windows Live och Office Live. De kommer att erbjuda gratisversioner av sina kontorsprogram, bl a Windows och Office, vilka ska kunna köras i en webbläsare. (På sikt ska de kompletteras med mer avancerade betalversioner). Detta som ett svar på Googles och Suns satsning på Openoffice, som tro- ligen kommer att köras på webben och inte i den egna klientdatorn.

(CS 12/10, 4/11, 25/11 2005, NT 16/11 2005, Uppsnappat 15/11 2005, KnowledgeSpeak 4/11 2005, NewsBreaks 7/11 2005)

Microsoft ska öppna filformaten för Word, Excel och Powerpoint för standardisering. Microsoft ska lämna de tekniska specifikationerna för de filformat som ingår i det kommande Office 12 till ECMA, det europeiska standardiseringsorganet, och därefter till ISO. Den kommande standarden ska kallas Open Office XML. Man ska också ta fram verktyg för att kunna konvertera äldre dokument till det nya formatet. En orsak till Microsofts drag är att de finns myndighetskrav på att kunna nyttja program från andra tillverkare för att öppna Microsofts dokument.

(CS 11/11, 25/11 2005, KnowledgeSpeak 23/11 2005, Uppsnappat 22/11 2005)

1.2 Bokdigitalisering

Open Content Alliance växer; även Microsoft ansluter sig med MSN Book Search - digitaliserar böcker från British Library

Det globala konsortiet Open Content Alliance (OCA) växer snabbt. En månad efter att det bildats den 3/10 av The Internet Archive, Yahoo!, Adobe, European Archive, HP Labs, National Archives (UK), O'Reilly Media, Prelinger Archives, University of California och University of Toronto hade det fått 24 nya medlemmar. Det rör sig främst om universitet och universitetsbibliotek i USA, bland dem Columbia University, John Hopkins University Libraries och University of Virginia men även andra,

som Missouri Botanical Gardens och Smithsonian Institution Libraries. Därtill har Research Libraries Group (RLG) anslutit sig och ska bistå med metadata från sin katalog innehållande 48 miljoner titlar. RLG har över 150 medlemmar (forskningsbibliotek, arkiv och museer).

Mest notabelt är dock att även MSN har gått med i OCA. MSN ska bistå OCA med de böcker man avser digitalisera för sitt den 25/10 lanserade projekt MSN Book Search. För detta ändamål har man avsatt 40 miljoner kr, vilket ska räcka till att skanna 150.000 böcker. Allt arbete ska ske efter överenskommelse med upphovsrättsinnehavarna. Den 3/11 offentliggjorde Microsoft att man tecknat avtal med British Library om att digitalisera 100.000 av dess böcker, totalt 25 miljoner boksidor, för MSN Book Search och till en kostnad av 20-25 miljoner kr. Projektet utgör en del i British Library's projekt National Digital Library och de digitaliserade böckerna kommer även att tillhandahållas av British Library. En betaversion av MSN Book Search planeras bli tillgänglig 2006.

Syftet med OCA är att ge fri tillgång till digitaliserad text och multimedial information från bibliotek, arkiv och förlag med fullt iakttagande av upphovsrätten. Informationen ska lagras permanent i The Internet Archive och allt innehåll ska vara sökbart och tillgängligt för nedladdning för alla. Yahoo! kommer att indexera allt material, men det kommer även stå fritt för alla andra att göra det tillgängligt i sina sökmotorer. Även Google kan alltså indexera det. Upphovsrätten måste dock respekteras. Informationen vid OCAs webbplats kommer att vara i PDF eller andra vanliga format. (www.opencontentalliance.org)

(OCA 27/10 2005, Microsoft 25/10 2005, New York Times 26/10 2005, RLG 27/10 2005, NewsBreaks 31/10, 21/11 2005, EC Xtra 1/11 2005, Uppsnappat 4/11 2005, Realtid.se 4/11 2005, Managing Information 5/11 2005, NT 9/11 2005, CS 28/10 2005, IWR Nov. 2005 m fl)

Google Print drar igång igen; byter namn till Google Book Search. Google Print, som man numera benämner Google Book Search, återlanserade i början av november planenligt sitt i augusti tillfälligt frysta projekt Google Print for Libraries, nu benämnt Library Project. Orsaken till uppehållet var den skarpa kritik som riktats från förlagshåll mot projektet. Sedan dess har också ett par författare anförda av amerikanska författarorganisationen Authors Guild stämt Google för brott mot upphovsrätten. Samma sak har The Association of American Publishers (med bl a McGraw-Hill, Pearson Education, Penguin och John Wiley som medlemmar) gjort.

Apropå upphovsrätsfrågan har Ny Teknik funnit att Google Print inte alls ger det skydd som utlovas till de bokförlag som är med i samarbetet. Med hjälp av skärmdumpar kopierade och skrev Ny Teknik ut hela kapitel ur böcker som inte skulle gå att skriva ut.

Omkring tiotusen böcker är nu tillgängliga via (books.google.com). Länkar till relevanta e-bokhandlar (även svenska som Adlibris) redovisas i anslutning till visade bokposter.

(ShoreLines 31/10 2005, BBC 1/11 2005, CS 4/11 2005, KnowledgeSpeak 31/10, /11 2005, ACTeN 7/11 2005, NT 9/11, 23/11 2005 m fl)

Projektet World Digital Library (WDL) startas av Library of Congress (LC); stöds av Google.

Avsikten med detta nya projekt är att skapa ett "virtuellt bibliotek" som ska ge alla tillgång till världens "rare and unique cultural materials". Det ska utvecklas med hjälp av offentliga såväl som privata medel. Först ut är Google, med ett stöd om 25 miljoner kr. Det finns redan en början i form av det arbete som redan gjorts för American Memory Project av LC och som ännu så länge består av 10 miljoner poster med dokument, bilder, ljudupptagningar mm från USA. Men WDL ska inte bara innehålla USA-material utan kan beskrivas som en utvidgning av LCs Global Gateway där ju även nationalbibliotek i Frankrike, Ryssland, Spanien m fl deltar.

(SearchEngineWatch 22/11 2005)

Amazons nya Amazon Pages ger möjlighet att köpa digitaliserade böcker per sida eller kapitel.

Samma dag som lanseringen av Google Print lanserade Amazon två nya tjänster, Amazon Pages och Amazon Upgrade. Amazon Pages är en tjänst för att köpa digitala böcker per sida, per kapitel eller i sin helhet. Amazon Upgrade innebär att kunderna samtidigt som de köper en tryckt bok får tillgång till en digital version av densamma.

(ACTeN 7/11 2005, KnowledgeSpeak 7/11 2005, Forbes.com 8/11 2005, News.com 3/11 2005, ShoreLines 8/11 2005, NewsBreaks 21/11 2005)

Macmillan, Random House m fl tar egna digitaliseringsinitiativ. Tillsammans med sin ägare Holtzbrink Group (Tyskland) startar Macmillan något de kallar BookStore. Det går ut på att göra sina egna böcker tillgängliga i digital form för indexering av nätets sökmotorer samtidigt som man behåller kontrollen över dem. Random House, ägt av Bertelsmann och ett av USAs större bokförlag, gör sammaledes. Man sätter ett pris på 4 cent per sida, vilket för en "normalbok" kan innebära sådär 100 kr. Simon & Schuster, ägt av Viacom, och Penguin är några andra förlag som tar liknande initiativ.

(Reuters 20/10 2005, ACTeN 7/11 2005, KnowledgeSpeak 10/11 2005, Forbes.com 8/11 2005, IWR Nov. 2005)

Tyska förlag i nationellt samarbete kring digitalisering. Tyska förläggarföreningen arbetar på ett nationell nätverk för tyska förlag som syftar till att göra digitala versioner av sina böcker tillgängliga för indexering av Google och andra nätets sökmotorer samtidigt som de behåller upphovsrätten. Varje medverkande förlag ska skannar sina egna böcker och göra dem tillgängliga via egna servrar. Förlagen får betala ca 25.000 kr per år per server samt ca 100 kr per titel som görs tillgänglig. Hittills har ca 100 förlag anslutit sig till nätverket. I april är det meningen att en första version ska lanseras, då med medverkan av ca hälften av Tysklands ca 100 största förlag. (ACTeN 7/11 2005)

1.3 Affärs-, nyhets- och företagsinformation

LexisNexis lanserar Negative News. Tjänsten, som baseras på 13.000 nyhetskällor, ger användarna möjlighet att söka artiklar om personer eller företag som är inblandade i olika typer av "skumrask-affärer". Det sker genom att sökningarna automatiskt avgränsas till artiklar där personer/organisationer nämns i samband med konkurser, brottsliga handlingar etc. (Att åklagare, domare, advokater, journalister etc kommer med "på köpet" får användarna finna sig i ...).

(EIR 24/10 2005, EC Xtra 14/11 2005, LexisNexis 13/10 2005)

Alacra kompletterar med realtidsinformation från Newstex. Det gäller nyheter och kommentarer hämtade från allt från nyhetsbyråers webbplatser till bloggar. (EIR 3/10 2005, EC Xtra 30/9 2005)

BvDs Mint UK förses med nyheter från Moreover. (IWR Oct 2005)

ECNext lanserar webb- och onlinetjänsten Manta för styckevis köp av företagsinformation.

Manta erbjuder sökning i två databaser, D&B och Datamonitor, för information om företag runt om i världen (D&B: 30 miljoner företag). Träffar ges i form av kortuppgifter. Fullständiga företagsrapporter kan köpas direkt i PDF-format.

(EC Xtra 8/11 2005, Manta 7/11 2005, PRWeb 7/11 2005)

D&B lanserar DNBi på webben; ger uppgifter mer än 100 miljoner företag. DNBi är webbaserad abonnemangstjänst. Antalet företag i D&Bs databaser har ökat med 61 % sedan 2000, och sedan dess har D&B satsat över 2 miljarder kr på sin teknik "DUNSRight", vilken nyttjas för att samla in, redigera och kontrollera sina uppgifter om företag. (EIR 3/10 2005, D&B 25/10 2005)

Acxiom har startat tjänst för egen integration av länderinformation. Tjänsten, Customer Data Integration, tillhandahåller verktyg för att aggregera länderinformation från över 200 länder i olika språk och format till ett gemensamt format. Detta ger Acxioms kunder möjlighet att samla information från sina kunder med globalt spridd verksamhet i ett gemensamt gränssnitt. (EIR 3/10 2005)

IDCs eSignal startar finansportalen MarketCenter.com. Den är gratis men riktar sig ändå till seriösa värdepappershandlare och investerare. Den konkurrerar bl a med MarketWatch.com, den tjänst som eSignal självt startade i slutet av 1990-talet och som nu ägs av Dow Jones. Trumfkorten är att ingen registrering krävs, inga pop-ups tillåts och att Comtex förser portalen med 5.000 nyheter dagligen. Med ett tillägg om 120 kr/månad ges börsnoteringar i realtid. (EIR 28/11 2005)

Inform.com betatestar nyhetswebbplats. Den baseras på ca 2.000 källor, dvs färre än t ex Google News (4.500 källor) och Topix.net (12.000 källor plus bloggar) vilka den ändå anser sig konkurrera med, bl a i och med en intelligent kategorisering som sägs ge bättre sökresultat. Därtill förses artiklarna med länkar till mer information om en del av det som behandlas i nyheterna, t ex personer, företag, produkter mm. Inform.com har 55 personer anställda, varav hälften i Indien, som bl a arbetar med tillägg av nya källor. Tjänsten är gratis men på sikt planerar man att komplettera med betaltjänster.
(*EIR 24/10 2005, NewsBreaks 24/10 2005*)

Alacras nya Alacra Wiki vägleder till affärsinformation. Alacra Wiki är en gratis webbplats som hänvisar till resurser inom "business information" i form av gratis och avgiftsbelagda webbplatser, databaser, onlinetjänster, directories, nyheter mm. Allt är kategoriserat och beskrivet av redaktörer vid Alacra. Informationen kan uppdateras av såväl aktörer som användare – det må sedan vara marknadsföringsinformation, produktinformation eller annat. Även producentspecifika nyheter tillhandahålls (i RSS). I Karen Blakemans TftTR beskrivs Alacra Wiki som bästa "Business Information Site".
(*EIR 3/10 2005, TftTR Oct. 2005, AlacraWiki*)

RBA (Karen Blakeman) förtecknar officiella företagsregister. Förteckningen är försedd med korta beskrivningar och länkar till registren. (www.rba.co.uk/sources/registers.htm)
(*TftTR Oct 2005*)

1.4 STM

Thomson Gales AccessMyLibrary.com ger nu tillgång till 9.2 miljoner artiklar. Initialt var antalet 3.6 miljoner. AccessMyLibrary ger användarna vid de tusentals bibliotek som är kunder till Thomson Gale gratis tillgång till artiklar från Thomson Gale som de finner via sökning i Google, Yahoo! och andra sökmotorer som indexerar Thomson Gales information. (*Thomson 3/11 2005*)

EBSCOhost får flera nya databaser. Bland dessa är Inspec Archive-Science Abstracts 1898-1968 med 870.000 referenser, MagillOnHistory med 10.000 referenser, personbeskrivningar, bilder, kartor mm och Hospitality & Tourism Index with Full Text med referenser från 500 titlar och artiklar i fulltext från 200 titlar.
(*EC Xtra 11/11 2005, KnowledgeSpeak 15/11 2005, EBSCO 8/11 2005*)

Artiklarna i EBSCOs Electronic Journals Service kan samsökas med databaserna i EBSCOhost. Det sker via den nya databasen EJS E-journals vid EBSCOhost.
(*EIR 17/10 2005, EBSCO 30/9 2005*)

EBSCO ger fri tillgång till LISTA, Library, Information Science & Technology Abstracts. Den av EBSCO nyligen förvärvade databasen LISTA, f d ISAT (Information Science & Technology Abstracts) har nu gjorts gratis tillgänglig på www.libraryresearch.com. Den innehåller referenser till över 600 tidskrifter inom informations- och biblioteksområdet och därtill böcker, rapporter, konferenshandlingar mm fr o m 1966. (*EBSCO*) (Tack för nyhetstipset, A-M!/Lars)

Swets lanserar SwetsWise Searcher; nyttjar Vivisimo. Det nya söksystemet, som medger samsökning i Swets databaser, lanseras i december.
(*Swets 15/11 2005, KnowledgeSpeak 18/11 2005*)

Elsevier utvecklar tjänster inom farmakologi/bioteknik med inriktning på affärsinformation. Bakom satsningarna finns en ökande efterfrågan från forskare, affärsutvecklare m fl. Tjänsterna, som utvecklas i samarbete med AdvantTechnologies, ska lanseras i början av 2006.
(*Elsevier 31/10 2005, ManagingInformation 31/10 2005, KnowledgeSpeak 2/11 2005*)

PAIS Archive nu tillgänglig via CSA Illumina. Den kompletterar PAIS International (550.000 referenser till material inom samhällsvetenskap) med material ända från 1915. (*EC Xtra 11/10 2005*)

CSAs nya Scholar Universe: Social Science förtecknar över 100.000 forskare inom samhällsvetenskaperna. Den är fritt tillgänglig för CSAs kunder. (*EC Xtra 17/10, 18/10 2005*)

CSA ska integrera Ulrichs produkter i sin egen verksamhet och egna produkter fr o m 2006. Ulrich är sedan 2001 en del av RR Bowker, ett systerbolag till CSA. (*KnowledgeSpeak 25/11 2005*)

Scirus utvidgas med avhandlingar från NTLTD. Scirus har indexerat och länkat till mer än 200.000 avhandlingar från NDLTD (Networked Digital Library of Theses and Dissertations). (*KnowledgeSpeak 7/10, EC Xtra 11/10 2005, IWR Nov. 2005*)

FindArticles utvidgas med RLGs bilddatabas Trove.net. Det rör sig om 209.000 bilder av kulturföremål från samlingar. FindArticles erbjuder gratis sökning i över 10 miljoner artiklar i en lång rad publikationer, tillgängliga i databaser vid gratis- och betaltjänster. Merparten av artiklarna är gratis; de övriga kan köpas styckevis. (*EC Xtra 15/11 2005, EIR 21/11 2005, NewsBreaks 14/11 2005*)

FreePatentsOnline har utvidgats med patentansökningar från USA. Det gäller ansökningarna fr o m 2001. Europeiska patentansökningar finns också ett antal år bakåt i tiden. Förutom gratis sökning erbjuds nu också gratis nedladdning av patent i pdf. (*FreePatentsOnline.com Nov. 2005*)

Springer producerar Chinese Library of Science. Springer-Verlag samarbetar med China Science Press och China Higher Education Press om en databas som täcker tidskrifter inom naturvetenskap och humaniora i fulltext. Många tidskrifter översätts till engelska. Databasen kommer att bli tillgänglig som en betaltjänst under 2006. (*KnowledgeSpeak 31/10 2005*)

1.5 Referensverk, e-böcker

eBrary ökar antalet e-böcker med 60 % även i år. Bland årets tillskott är 2.000 nya titlar till Academic Complete, som nu har 26.000 titlar, 600 nya till Public Library Complete (8.500) och Government Complete med över 1.000 (16.600). Totalt ger eBrary nu tillgång till mer än 60.000 titlar från 200 förlag. (*eBrary 17/10 2005, KnowledgeSpeak 19/10 2005, PrioInfo*)

OCLCs NetLibrary har nu över 100.000 e-böcker från 400 förlag. (*KnowledgeSpeak 24/11 2005*)

Wikipedia allt mer populär – men får kritik. Nielsen/NetRatings uppger att Wikipedia i september hade 12.8 miljoner unika besökare, vilket är en gigantisk ökning från förra årets 3.3 miljoner besökare. Den är därmed i topp bland webbens referenswebbplatser, som hade totalt 46 miljoner unika besökare. Samtidigt får Wikipedia kritik från flera håll, även av en av dess grundare, Jimmy Wales. Kritikerna pekar på stora brister vad gäller artiklarnas kvalitet. Därtill är vandalisering av artiklar ett stort problem. T ex ”förstörs” artikeln om Michael Moore något dussin gånger per vecka – för att inte tala om texten om president Bush, som vandaliseras ett flertal gånger dagligen. Wikipedia har blivit alltmer populär i Kina, vilket tydligen inte behagat makthavarna som i oktober började blockerat den för sina medborgare. (*NT 26/10 2005, DN 23/10 2005, UPI 20/10 2005*)

Wikipedia startar gratis webbplats också för kurslitteratur. (*KnowledgeSpeak 4/11 2005*)

1.6 Open Access

Royal Society (UK) uttrycker farhågor för att hasta fram en övergång till OA. En tredjedel av alla tidskrifter ges ut av icke vinstdrivande organisationer. De (t ex Royal Academy) använder en del av intäkterna till stöd till konferenser, öppna föreläsningar etc. Att alltför snabbt tvinga över forskarna

till publicering OA innebär stora risker för dessa organisationers fortbestånd. Därmed kan OA komma att försämra istället för att förbättra den vetenskapliga kommunikationen. Royal Academy anser vidare att det är fel att använda samma modell i alla länder och inom alla vetenskaper. Må vara att OA-pådrivarna vill komma åt de kommersiella förlagens vinster – enbart detta ska inte få utgöra en grund för en förändring av hela systemet med vetenskaplig kommunikation.

OA-förespråkare säger som svar att Royal Society har blandat ihop OA med författarnas egenarkivering, vilket ju redan förekommit i årtal. Royal Society replikerar med att säga att det väl inte är orimligt att tänka sig att tidskrifter kan drabbas: "Varför betala för en tidskrift om artiklarna är gratis". (*Royal Society 24/11 2005, KnowledgeSpeak 25/11 2005, The Guardian 25/11 2005*)

Stor studie kastar skuggor över OA. Association of Learned and Professional Society Publishers (ALPSP), American Association for the Advancement of Science (AAAS) och HighWire Press/Stanford University Libraries har låtit genomföra en stor studie av OA-tidskrifter. Rapporten, "The Facts About Open Access", bekräftar en del av det som antagits men redovisar mycket nytt. De flesta OA-tidskrifter har inte fått samma vetenskapliga genomslag som mer etablerade – vilket inte är så konstigt eftersom de inte funnits så länge. Men studien pekar också på att den genomsnittliga OA-tidskriften inte alls publicerar lika många artiklar som icke-OA. Därtill är andelen icke antagna bidrag mycket lägre.

Vad gäller granskning vederlägger studien myten om att sådan inte sker – men konstaterar att den i mycket högre grad än vad gäller traditionella tidskrifter sker helt in-house; ett förfarande som inte räknas som vetenskaplig granskning i dess vedertagna betydelse. Vad gäller ekonomi så är det förvånansvärt få OA-tidskrifter som tar betalt av författarna i någon form – i själva verket är detta mycket vanligare hos de avgiftsbelagda tidskrifterna. OA-tidskrifterna i gemen är mycket mer beroende av inkomster från annonser och, i synnerhet, sponsorstöd. Över 41 % av OA-tidskrifterna bär sig inte; 24 % går jämnt upp. Av de undersökta OA-tidskrifterna gick 81 % av HighWires och AAMCs med vinst och 75 % av ALPSPs.

Studien konstaterar en viss framtida osäkerhet vad gäller OA-tidskrifter. OA passar inte alla – men det hindrar inte att det behövs bättre publiceringsformer modell än den traditionella för att öka och snabba upp spridningen av forskningens resultat. En talesman för HighWire Press säger att "vi hoppas att rapporten ska vara till stöd i de fortsatta diskussionerna om alternativa publiceringsformer".

BioMed Central har reagerat på studien med att påpeka att alla dess tidskrifter (över 140 st) har externa granskare och att tillflödet av artikelmanus inte alls är lågt. Att många OA-tidskrifter inte är lönsamma håller man med om, men det beror förstås på att de inte har funnits så länge – och de kommer helt klart att bli lönsamma med tiden.

(*ALPSP 11/10 2005, KnowledgeSpeak 17/10, 7/11 2005, IWR Nov. 2005*)

Ekonomer föreslår att förlagen ska gottgöra universiteten för redaktörs- och granskningsarbete. Mycket av det arbete som görs för de vetenskapliga tidskrifterna i form av redaktionellt arbete och granskning har historiskt sett skett utan ersättning. Nu föreslår två ekonomer i Kalifornien att förlagen skulle kunna ersätta universiteten etc för det arbete som läggs ner åtminstone vad gäller de dyrbarare tidskrifterna: "100.000 kr per år vore lagom". (*Library Journal 11/11 2005*)

Oxford Journals redovisar första resultaten från Oxford Open. Den första juli startades Oxford Open, vilket ger författare möjlighet att publicera OA i Oxford Journals 21 tidskrifter mot betalning. Man har nu funnit att inom naturvetenskap och medicin har 9 % av författarna valt OA, däremot ingen inom humaniora och samhällsvetenskap. (*KnowledgeSpeak 7/11 2005*)

National Health Service (UK) förnyar avtalet med BioMed Central. Avtalet gäller till och med mars 2008 och ger 1.2 miljoner anställda vid NHS möjlighet att publicera sina artiklar i BioMed Centrals OA-tidskrifter utan kostnad. (*KnowledgeSpeak 11/11 2005*)

1.7 Legalt

Oodle, en metasöktjänst för eftertextannonser, hindras att indexera annonser från Craigslist.

Oodle samlar eftertextannonser från olika annonswebbplatser, bl a Craigslists, för sin egen tjänst. Craigslist har nu under hot om rättsliga åtgärder förmått Oodle att låta bli att samla in dess annonser. Fallet har väckt diskussion eftersom rättsläget är oklart. Är det OK för en bred tjänst som Google att samla in annonser men inte för en specialiserad som Oodle? Här i Sverige fick Allaannonser.se nyligen klartecken i tingsrätten till att samla in annonser från Blocket.

(*ShoreLines* 21/10 2005, *Internetbrus* 16/10 2005, *Online- och webbnyheter* 2005:4)

Fängelse för olaglig fildelning. I Hongkong har en fildelare som använt BitTorrent-program för att dela ut tre filmer dömts till 3 månaders fängelse. (*Uppsnappat* 8/11 2005, *CS* 9/11 2005)

Grokster stänger sin fildelningstjänst. Den amerikanska fildelningswebbplatsen Grokster har slutat distribuera mjukvara som gör det möjligt för användarna att göra musik tillgänglig på nätet utan upphovsmännens tillstånd. Grokster har ersatt RIAA med 400 miljoner kr och ska nu öppna en laglig webbplats för legal handel med filmer och musik. (*Uppsnappat* 9/11 2005, *CS* 9/11 2005)

EU-parlamentet röstade ja till lagring av trafikdata. Den 24/11 fick förslaget om lagring av data om tele- och internettrafik stöd på utskottsnivå i EU-parlamentet. Förslaget innebär lagring i 6 år eller 12 månader, dvs betydligt en mildare linje än ministerrådets. Nästa omröstning sker den 12 december. (*CS* 25/11 2005, *DN* 25/11 2005)

Brittisk säkerhetstjänst och polis kan kräva uppgifter om bibliotekslån. Det uppger i alla fall Cilip, den brittiska organisationen för informationsspecialister, efter att ha tagit del av en människoadvokats utlåtande i frågan. (*IWR* Nov. 2005)

Bloggare i USA får vara anonyma. En lokal politiker i USA stämde en bloggare som anonymt framfört kränkande påståenden om honom. Politikern hade begärt att Comcast, där bloggaren var abonnent, skulle röja bloggarens identitet. Comcast informerade bloggaren, vilket lagen kräver, men vägrade att röja honom. Högsta domstolen i delstaten Delaware tillbakavisade politikerns begäran med hänvisning till att amerikanska yttrandefrihetslagen innefattar rätt till anonymitet. (*NT* 19/10 2005)

1.8 Förvärv och samarbeten

VeriSign köper Moreover för 250 miljoner kr. VeriSign avser att nyttja Moreover 12.000 nyhetskällor och miljontals bloggar i sina egna tjänster. Flera andra tjänster nyttjar idag information från Moreover, bl a MSN, AskJeeves och BBC. Moreover startades 1998 av en fd journalist vid Financial Times och har idag ca 35 anställda vilka t v får vara kvar vid kontoren i San Francisco och London. (*EIR* 3/10, 24/10 2005, *EC Xtra* 21/10 2005, *NewsBreaks* 24/10 2005, *CNET* 17/10 2005, *IWR* Nov. 2005)

Nya rykten om att Dow Jones är på väg att säljas. Nya rykten i slutet av oktober om en kommande försäljning av företaget gjorde att dess aktiekurs åter steg samtidigt som andras föll. (*SmartMoney* 27/10 2005, *EIR* 7/11 2005)

Wolters Kluwer ska inte säljas. På senare tid har det från vissa håll ifrågasatts om Wolters Kluwer kan fortsätta som ett oberoende företag. Wolters Kluwers vd har nu i ett offentligt uttalande riktat till aktieägarna sagt att Wolters Kluwer kommer att fortsätta verksamheten på egen hand (*ShoreLines* 13/11 2005, *Reuters* 9/11 2005)

Wolters Kluwer Health (WKH) har köpt NDCHealths division Information Management. I och med köpet blir WKHs Pharma Solutions Division dubbelt så stor. WKH beräknas nu omsätta 8 miljoner kr 2005. (*Information Today* Nov. 2005)

ProQuest säljer sin mikrofilmsverksamhet för periodika samt XanEdu till nybildade NAPC.

NAPC, National Archive Publishing Company, är ett företag som nyligen startats av ett par f d chefer vid ProQuest och som tagit med sig 450 personer från ProQuest. Det övertar ca 10 % av ProQuests verksamheter, nämligen de som rör UMI Periodicals in Microform (vilken mikrofilm 18.000 tidsskrifter), XanEdu (utbildningsmaterial för universitet) och ProQuests mikrofilms- och digitaliseringsverksamhet. I och med detta kan ProQuest koncentrera sig på elektronisk publicering. Man behåller alla rättigheter vad gäller materialet i digital form, gammalt som nytt. ProQuest fortsätter med varumärket UMI för digitala produkter. Kunderna kommer i princip inte att alls påverkas av affären.

ProQuests vd medger att marknaden för XanEdu inte alls motsvarat förväntningarna: "Skiftet från tryckta till elektroniska produkter har inte skett i den takt vi trott. Därtill har man haft problem med upphovsrättsbrott (stöld av material). ProQuest förutser att 2005 års intäkter blir 4.6 miljarder kr.

(*NewsBreaks 7/11 2005, EC Xtra 4/11 2005, ProQuest 31/11 2005, KnowledgeSpeak 3/11 2005*)

Questel-Orbit har köpt Edital. Edital är ett belgiskt företag specialiserat på varumärken.

(*Information Today Nov. 2005*)

OCLC PICA förvärvar Fretwell-Downing Informatics. OCLC PICA är den europeiska grenen av amerikanska OCLC och tillhandahåller system och tjänster för bibliotek. Fretwell Downing Informatics arbetar med KM för bibliotek. Företagen kommer att fortsätta som hittills samtidigt som de utvecklar nya produkter tillsammans.

(*EC Xtra 8/11 2005, OCLC 3/11 2005, EIR 14/11 2005, KnowledgeSpeak 7/11 2005*)

Experian fortsätter att expandera i Östeuropa. Experian köpte nyligen rumänska Expert Credit Bureau och har därmed verksamheter i 8 länder i Östeuropa, först i Bulgarien. (*EIR 17/10 2005*)

EMC Documentum köper Captiva för 2.2 miljarder kr. Båda är verksamma inom informations- och dokumenthantering. (*IWR Nov. 2005*)

VNUs köp av IMS Health inhiherat – aktieägarna sade stopp. I förra numret av Online- och webbnyheter informerades att VNU köper IMS Health för 53 miljarder kr. Men den 17/11 avblåstes affären då det visat sig att innehavarna av över 50 % av VNUs aktier vägrade att gå med på den. Resultatet blev att VNU får ge ett skadestånd till VNU om 120 miljoner kr, att VNU får betala nära 400 miljoner kr till IMS om det säljs till någon annan inom det närmaste året och att IMS får betala 120 miljoner kr till VNU på liknande sätt om det säljs. Därtill sade VNUs styrelseordförande och vd upp sig efter 25 år i bolaget. Bolagen kommer dock att gå vidare med de gemensamma projekt man planerat som en del av samgåendet. Analytikern John Blossom skrev redan innan det definitiva avslaget att det redan finns kapitalinvestorer som är på jakt efter VNU – och att IMS är ett attraktivt byte för sådana som Thomson, Elsevier, Revolution Health Care eller WebMD.

(*VNU 17/11 2005, KnowledgeSpeak 21/11 2005, ShoreLines 25/10 2005, EIR 28/11 2005*)

ValueAct höjer budet på Acxiom. I juni bjöd ValueAct 15 miljarder kr för Acxiom. Detta sade emellertid Acxioms styrelse nej till. Men ValueAct har inte gett upp och höjde i slutet av oktober budet till 16 miljarder kr. (*EIR 17/10, 31/10 2005, Stephensmedia 25/10 2005*)

1.9 Aktörer

Yahoo! ökade 48 % tredje kvartalet. Intäkterna var totalt 10.7 miljarder kr, varav från annonser 9.3 och 1.4 miljarder kr från återförsäljare (Verizon, BT Group m fl). För helåret 2005 räknar man med 30 miljarder kr. (*EIR 24/10 2005*)

Svag ökning för D&Bs intäkter tredje kvartalet, 2.5 %, till 2.7 miljarder kr. Av detta harrörde 2 miljarder från USA och 0.7 från övriga världen. Jämförelsen rör samma period förra året. Av intäkterna harrör 1.8 miljarder kr från divisionen Risk Management, som ökade med 6.6 %.

(*EIR 7/11 2005, D&B 25/10 2005*)

Dow Jones intäkter ökade med 6.7 % tredje kvartalet; Factivas med 6.3 %. Dow Jones totala intäkter tredje kvartalet var 3.4 miljarder kr, vilket är 6.7 % mer än samma period förra året. Av detta svarade divisionen för tryck för 1.7 miljarder, e-publicering 1.0 och tidningar 0.7. Factiva, som är 50 % delägt av Dow Jones, ökade intäkterna med 6.3 % till 560 miljoner kr. (EIR 31/10 2005)

Reuters på bättringsvägen ökade även tredje kvartalet. Intäkterna var drygt 8 miljarder kr, vilket är 8 % mer än samma period förra året (med hänsyn till förvärv och valutakurser dock bara 1 %). Den produkt som gick bäst var Reuters Xtra, som ökade med 12 % (antalet abonnemang ökade med 15 % till 103.000 men snittintäkten per abonnent sjönk med 3 % till ca 8.000 kr). Det totala antalet abonnemang inräknat alla produkter var 353.000. (EIR 7/11 2005)

FIZ Karlsruhes intäkter 2004 var 290 miljoner kr. Användningen av STN International inbringade 190 miljoner kr (2 % mer än 2003) och tyska staten sköt till resten, 100 miljoner kr. Antalet anställda var 328. STN hade vid årsskiftet 235 databaser med totalt 496 miljoner poster. Av detta hade FIZ Karlsruhe 119 databaser med 183 miljoner poster. Antalet dokumentbeställningar var 122.000. (FIZ Karlsruhe, Annual Report 2004).

Thomsons intäkter ökade med 7.6 % till 19 miljarder kr tredje kvartalet. Detta jämfört med motsvarande period förra året. Mest ökade Scientific & Healthcare, med 17 % till nära 2 miljarder kr, huvudsakligen beroende på diverse förvärv, varav det största var IHI, men också pga ökade abonnemangsintäkter från ISI Web of Science och Micromedex och intäkter från nya Thomson Pharma. Legal & Regulatory ökade med 6.5 % till 6.9 miljarder kr pga en stadig tillväxt för Westlaw, i synnerhet vad gäller verksamheten utanför USA. Den ökade med 20 %, mest tack vare att de europeiska tjänsterna gick bra. Thomson Learning ökade med 7.7 % till drygt 6 miljarder kr. Thomson Financial ökade med 4.5 % till 3.8 miljarder kr (Anm: Antalet abonnemang/arbetsstationer på Thomson ONE ökade med hela 43 % till 108.000). Thomson uppskattar att intäktsökningen för helåret 2005 kommer att hamna på mellan 7 och 9 % jämfört med 2004. (EIR 31/10 2005)

Thomson byter tillväxtstrategi - från uppköp till organisk tillväxt. Den tolkningen gör EIR på basis av ett uttalande vd Richard Harrington nyligen. Det bekräftas också av verkligheten. Under perioden 1996-2004 riktade Thomson in sig på att konvertera från ett förlag inriktat på tryckta publikationer till en aktör inriktad på elektronisk publicering. Detta realiserades genom att sälja verksamheter inom tryck och samtidigt förvärva elektroniska. Under perioden gjordes årliga förvärv inom e-området på i storleksordningen 12 miljarder kr samtidigt som man avyttrade verksamheter, mest inom tryck, för ca 80 miljarder kr. Nu under årets första sex månader har Thomson bara gjort förvärv omfattande ca 750 miljoner kr och man avser att ligga lågt med förvärv även framledes. Harrington sade i sitt uttalande vidare att Thomson aldrig mått så bra som nu. Thomsons intäkter 2004 var 65 miljarder kr och antalet användare av dess produkter och tjänster var "över 20 miljoner". (EIR 17/10 2005, CBC 18/10 2005)

WSJ.com ökar mer än på länge. Förvärvet av MarketWatch ledde till att antalet abonnenter ökade med 8.9 % till 764.000 tredje kvartalet. En så stor kvartalsökning har inte skett sedan 2002 – och detta trots sommarens prishöjning på 150 kr till 800 kr per år. Nu förväntar man sig ett ytterligare stort tillskott i och med att man håller "öppet hus", dvs en gratisperiod, den 7-13/11. Förra årets "öppna hus" ledde till 10.000 nya abonnenter efter att en så stor andel som 90 % av testabbonenterna blev kunder. (EIR 7/11 2005)

LexisNexis blir exklusiv distributör för WSJ.com för advokatkontor i Nordamerika. Därmed utvidgas den samverkan mellan LexisNexis och Dow Jones (WSJ.coms ägare) som inleddes i och med avtalet mellan LexisNexis och Dow Jonesägda Factiva förra hösten. Det avtalet gav LexisNexis exklusiv rätt att distribuera konkurrenten Factivas tjänster till advokatsektorn. Speciellt intressant i sammanhanget är att WSJ.com som en följd av alliansen kommer att utvidga täckningen inom juridik.

(LexisNexis 17/11 2005, PaidContent.org 17/11 2005, Business Wire 17/11 2005, EC Xtra 22/11 2005, EIR 28/11 2005)

Dialog Choice nu även för akademiska sektorn. Även universitet och högskolor kan numera nyttja Dialog Choice, dvs tillgång till databaser vid Dialog för fast pris. Dialog Choice, som numera omfattar 92 databaser, var tidigare bara tillgängligt för företag, myndigheter mm.

(NewsBreaks 14/11 2005, KnowledgeSpeak 15/11 2005, Dialog 7/11 2005)

InfoUSA backar om pay-as-you-go. Tidigare i år tog InfoUSA bort möjligheten att nyttja sina tjänster via pay-as-you-go. Det här gjorde många kunder upprörda och de krävde möjligheten åter – vilket nu realiserats till årsskiftet i form av en ”lågprisvariant” av infousa.com, kallad databaseamerica.com, med mindre innehåll och utan kundstöd. *(EIR 10/10 2005)*

Factiva satsar på mobil information. Factiva sällar sig nu till den skara aktörer som satsar på åtkomst via Blackberry-terminaler för sina kunder. Det gäller information om 1.5 milj företag i form av nyheter, finansiella uppgifter, kontaktinformation, befattningshavare, aktiekurs mm. För jämnt ett år sedan lanserade LexisNexis en tjänst för kunderna till LexisNexis Publisher som innebar leveranser av nyheter och möjlighet att söka i dess databas med information från 14.000 källor. I våras startade WSJ.com en tjänst för åtkomst till nyheter mm för sina abonnenter. Reuters förser 2.500 Blackberry-användare vid Swiss Bank UBS med marknadsinformation; ytterligare 20 kunder är på gång. *(EIR 10/10 2005)*

1.10 Onlinemarknaden

Factiva har nu fler användare än LexisNexis – som backar, liksom Dialog. Enligt EIRs senaste redovisning för den 30/9 har antalet användare för de affärs- och nyhetsinformationstjänster man följer bara ökat med 1.7 % sedan förra året. Factiva har fått 5 % fler användare medan LexisNexis har backat 2.5 %. I och med det har Factiva passerat LexisNexis i toppen. Så ett urval från listan: Factiva 1.785.000 användare (ökning med 5 %), LexisNexis 1.775.000 (minus 2.5 %), Dialog 1.540.000 (minus 2.5 %), WSJ.com 764.000 (9.1 %), Hoover's 68.000 (33 %), Highbeam 59.000 (39 %), OCLC (antal bibliotek 52.000 (4.4 %), OneSource 38.000 (minus 6 %), Comtex News 16.500 (minus 3 %) och Alacra 5.900 (7.3 %). *(EIR 28/11 2005)*

Google går för bra för att platsa i EIRs lönsamhetsindex tredje kvartalet. När EIR sammanfattar sitt "Q3 Profitability Index" undantar man Google vad gäller lönsamhet. Orsaken är att Googles väldiga vinstökning ”förvränger” totalsiffrorna. Vinsten var nämligen 4.3 miljarder kr tredje kvartalet i år, en nätt uppgång med 4668 % från förra årets 90 miljoner kr. Lönsamheten var 33.5 %, vilket ska jämföras med förra årets 1.4 %. Intäktsökningen var 96 %, från 6.5 miljarder kr till i år 12.8 miljarder kr. Men för aktörerna i övrigt höll sig såväl intäkter som vinst på normala nivåer: intäkterna var 15.4 % högre än förra året och vinstmarginalen var 23 %.

Här uppgifter om några aktörer. McGraw Hill omsatte 16 miljarder kr, vilket är 15 % mer än tredje kvartalet 2004, Equifax 3.0 (17 %), ChoicePoint 2.1 (16 %), D&B 2.7 (2.5 %), Thomson 19 (7.6 %), Yahoo! 10.7 (47 %), ProQuest 1.3 (41 %), Dow Jones 3.4 (6.7 %) och Factiva 0.56 miljarder kr (6.3 %). Som komplement till intäktssiffrorna för Google (12.8 miljarder kr) och Yahoo! (10.7 miljarder kr) kan det vara intressant att nämna att Microsofts MSN hade intäkter om 4.5 miljarder kr. En analytiker uppskattar att Googles intäkter per tusen sökningar är minst 50 % större än Yahoo!s.

Slutligen kan här angående Google tilläggas att dess aktiekurs passerade 400-dollarsvallen den 18/11, då kursen slutade på 403.45 dollar. (När aktien släpptes i augusti 2004 kostade den 85 dollar!) *(EIR 21/11 2005, SmartMoney.com 28/10 2005, CS 24/10, 21/11 2005)*

Marknaden för information inom STM är 100 miljarder kr, enligt Outsell. Den utgör därmed ca 5 % av den totala informationsindustrins 2 biljoner kr, alla kategorier (inkl tryck, online etc). Området STM ökade med 8.4 % under 2004, vilket är något lägre än informationsmarknadens totala tillväxt 9.8 %. Under perioden 2004-2008 kommer STM-marknaden att växa med 5.8 % per år till 125 miljarder kr. *(EC Xtra 4/11 2005)*

Marknaden 2005 för "Search, Aggregation & Distribution Services" är 300 miljarder kr. Det uppger Outsell. Området innefattar intäkter från sökmotorer, onlinetjänster, andra betaltjänster, bok-distributörer mm. I och med aktörer som Google och Yahoo! är tillväxten snabb (18 % under 2005) och förutses bli 17 % årligen under perioden 2005-2008. Marknadens storlek 2008 blir 480 miljarder kr. (EC Xtra 28/10 2005)

Antalet abonnenter till finansiella tjänster ökade med 7.3 % tredje kvartalet, till 1.5 miljoner. I ledningen i EIRs kvartalsvisa översikt, som omfattar 11 aktörer, finns Reuters, som nu verkligen är på bättringsvägen och redovisar en ökning med 8 % till 353.000 abonnenter. På andra plats är Dow Jones Newswires med 297.000 abonnenter (ingen ökning). Därefter följer Bloomberg med 215.000 (ökning 4.9 %), S&P MarketScope med 140.000 (3.7 %), IDCs FTInteractive Data med 130.000 (7.4 %) och Thomson ONE med 108.000 (ökning med 43 %). Thomson ONE kommer att fortsätta att öka starkt i och med ett avtal med Merrill Lynch som kommer att ge 23.000 nya användare. (EIR 7/11 2005)

Marknaden för finansiell, företags- och kreditinformation är 220 miljarder kr vilket innebär ca något mer än 10 % av den totala informationsmarknaden (alla kategorier, dvs inkl tryck, online etc). 2004 års tillväxt var 10 %. Enbart finansiell information svarade för 47 % av de 220 miljarderna, dvs något mer än 100 miljarder kr, och hade en tillväxt under 2004 med 7 %. Allt enligt Outsell. (EC Xtra 4/10 2005)

USA-hushållens köp av "innehåll" på nätet har stabiliserats på 800 kr per år. Det visar en rapport från OPA (Online Publishers Association). Med "innehåll" avses allt från underhållning till nyheter. Av den totala onlinepopulationen 171 miljoner var det 19.4 som betalade för någon slags innehåll. De totala köpen första halvåret 2005 uppgick till nära 8 miljarder kr, vilket är 16 % mer än året innan. Av detta var affärs- och ekonomisk information 1.3 miljarder kr, "forskning" 600 miljoner kr och nyheter 350 miljoner kr. Abonnemang svarade för 80 % av intäkterna, men andelen minskar på bekostnad av engångsköp; ett år tidigare var andelen 85 %. (ACTeN 7/11 2005, OPA Oct. 2005)

1.11 Webben, nätannonser

Webben växer snabbare än någonsin. Antalet nya webbplatser under januari-september i år var 17.5 miljoner. Redan då slogs därmed det gamla årsrekordet från år 2000, 16 miljoner nya webbplatser. Antalet aktiva webbplatser var i början av oktober 75 miljoner. 52 miljoner av dessa kördes på serverplattformen Apache. Microsofts webbservermjukvara fanns på 15.3 miljoner och Suns på 1.9 miljoner. Googles Eric Schmidt har beräknat att Internet innehåller 5 miljoner TB information, varav Google indexerat 170 TB (dvs "en trettio tusen del"). (Uppsnappat 6/10 2005, CS 12/10 2005, CNET 8/10 2005)

Antalet besök på världens tidningars webbplatser ökade 32 % 2004. Ändå slogs upplagerekord vad gäller tryckta tidningar, med 395 miljoner dagstidningar per dag. Även antalet titlar ökade – till 6.580. Det rapporteras i World Press Trends. Samtidigt rapporteras i USA, trots stabila upplagor, om en sjunkande misstro mot papperstidningen på lite längre sikt, vilket tagit sig uttryck i kraftigt vikande aktiekurser för stora tidningsföretag som Knight-Ridder, Gannett, NYT, Tribune, Chicago Tribune m fl. (DN 26/10, 4/11 2005)

Priserna på nätannonser ökar starkt i USA. Det rör sig om 20 % sedan 2004. Enligt Wall Street Journal kan MSN ta 8 miljoner kr för att visa en banner på sin startsida i 24 timmar. För fyra år sedan kostade samma sak en halv miljon kr. Trots prisuppgången är startsidorna hos Yahoo!, AOL och MSN slutsålda för flera månader framåt. De totala intäkterna för nätannonser i USA blir närmare 100 miljarder kr i år, dvs 35 miljarder kr mer än under rekordåret 2000. Ändå utgör detta bara 3.7 % av den totala reklammarknaden i USA (ca 2.7 biljoner kr). 95 % av nätannonsintäkterna tillfaller Yahoo!, Google, AOL och MSN. (Resumé 23/11 2005, CS 11/11 2005, News.com 8/10 2005)

Marknaden för nätannonser i UK blir 14 miljarder kr i år. Det innebär en ökning med 62 % jämfört med 2004. Av den totala annonseringen i UK utgör nätreklam 5.8 %. (CS 12/10 2005)

1.12 Bloggar

AOL har köpt Weblogs Inc. Weblogs Inc är ett "nätverk" med 85 bloggar, vilka publicerar drygt 1.000 bloggposter per vecka. Weblogs Inc ska fortsätta som ett oberoende företag och tjänst. Köpesumman har inte uppgetts men har uppskattats till omkring 200 miljoner kr. Köpet är ett av många tecken på det ökande kommersiella intresset för bloggar, i synnerhet i USA.

(*weblogsinc.com*) (EIR 17/11 2005, *Forbes.com* 7/10 2005, *ShoreLines* 10/20 2005, *CS* 4/11 2005, *EC Xtra* 11/10 2005)

VeriSign har köpt Weblogs.com. Säljare är Scripting News och köpesumman ca 20 miljoner kr. Weblogs.com är en tjänst som informerar dess abonnenter varje gång nytt innehåll publiceras på en blogg eller webbplats. Totalt mottar Weblogs.com dagligen miljontals sk "pings" om nytt innehåll från bloggar. (*ShoreLines* 18/10 2005, *EC Xtra* 11/10 2005)

Yahoo! får bloggsökning. Till skillnad mot Google Blog Search, Technorati, BlogPulse m fl för det sig inte om en separat tjänst utan den är integrerad i *news.yahoo.com*. Ambitionen är att på sikt få med alla bloggar som finns i *blogs*. Utöver bloggar tar Yahoo! nu med också foton från Flickr och länkar från den egna My Web. (*ysearchblog.com* 10/10 2005, *Newsbreaks* 17/10 2005 m fl)

AOL får blogg innehåll från Intelliseek. AOL har tecknat avtal med Intelliseek om att göra blogg-index, bloggstatistik mm från Intelliseeks BlogPulse tillgängligt i AOLs nätverk. BlogPulse indexerar nu 19 miljoner bloggar. Antalet bloggar ökar med 40-50.000 per dag (snart en per sekund!).

(*PR Newswire* 17/10 2005)

Topix.net utökar med bloggar. Det rör sig om 15.000 bloggar som görs sökbara tillsammans med de 12.000 "nyhetskällor" man sedan tidigare bevakar för sin söktjänst för nyheter. För att få hyfsad kvalitet vad gäller bloggar nyttjar man ett "filter" som rensar bort uppemot 95 % av bloggposterna. Man har nämligen funnit att 85-90 % av de poster från de bloggar man bevakar är spam och att ungefär hälften av de resterande bloggarna inte uppdaterats på över 60 dagar. (*EIR* 14/11 2005)

Newstex lanserar Blogs On Demand. Tjänsten baseras på bloggar i fulltext som licensieras och görs tillgängliga för informationsproducenter och för intranät. Newstex kategoriserar och förser med sin teknik (kallad NewsRouter) automatiskt varje bloggpost med metadata i form av företagsnamn, befattningshavare mm. Newstex har också tecknat ett samarbetsavtal med Open Source Media vilket dels går ut på att förse OSMs webbplats (*www.osm.org*) med nyheter, dels att göra OSMs bloggposter tillgängliga i Newstex. (*EC Xtra* 18/11 2005, *Open Source Media* 16/11 2005)

1.13 Diverse Google

Google startar "annonsmarknad" på webben med Google Base. Nya Google Base ger vem som helst möjlighet att göra sin egen eller det egna företagets information om sin webbplats, sina produkter, tjänster eller vad som helst annat sökbar. Google Base blir därmed en slags annonsmarknad – även om det inte alls tycks vara Google syfte. En del av posterna kan också komma att göras sökbara i Googles vanliga sökmotor. Det tog inte många dagar efter öppnandet förrän Google Base råkade i blåsväder. Först blev webbplatsen överbelastad av all trafik. Sedan fylldes den poster med pornografiskt innehåll. (*base/google.com*)

(*KnowledgeSpeak* 31/10 2005, *GoogleBlog* 15/11 2005, *ResearchBuzz* 16/11, 25/11 2005, *Blogcritics* 25/10 2005, *Uppsnappat* 27/10 2005, *Datormagazin* 27/10 2005, *CS* 18/11, 23/11, 24/11 2005)

Google Analytics blir gratis. Google Analytics är en tjänst för att mäta och analysera användningen av webbplatser. Den är baserad på mjukvara från Urchin Software, det företag som Google köpte tidigare i år. Tidigare kostade den 4.400 kr/ månad, sedan 1.800 kr.

(*ResearchBuzz* 14/11 2005, *EIR* 21/11 2005, *EC Xtra* 11/11 2005)

Google har sökt patent på metod för rankning av sökresultat anpassat till användarbeteende.

Det nya systemet kan närmast benämnas Profile Rank och skillnaden mot Google Personalized Search är att den automatiska anpassningen till användarens beteende inte bara baserad på hur användaren söker i Google. Därtill beskrivs hur användarna ska kunna identifieras automatiskt även utan angivande av användaridentitet e.d., på basis av beteenden, förutom vid sökning och allmän användning av webben utan även musrörelser, användning av olika applikationer, mm.

(SearchEngineJournal 3/11 2005)

1.14 Verktyg

Stark konsolidering på marknaden för söksystem när Autonomy köper Verity för 4 miljarder kr

Brittiska sökmotorföretaget Autonomy köper sin största konkurrent, amerikanska Verity, för ca 4 miljarder kr. Namnet Autonomy kommer att bibehållas och huvudkontoret fortsätta att vara beläget i Cambridge. Verity, vars namn försvinner, ska ha hand om den amerikanska verksamheten. De två företagen har tillsammans 16.000 kunder.

Marknaden för s k "enterprise search engines" är synnerligen splittrad, med åtminstone ett 50-tal aktörer som slåss om ett utrymme på mellan 5 och 7 miljarder kr och där ingen hittills haft mer än 20 procent av marknaden. Den aktuella affären innebär att denna marknad i ett slag förändras radikalt eftersom den berör två av dess största aktörer. Autonomy omsatte 2004 drygt en halv miljard kr och Verity närmare en miljard kr. Tillsammans får de därmed en omsättning om ca 1.5 miljarder kr och en marknadsandel på i runda tal 30 procent. Det innebär närmast en gigant jämfört med nuvarande trean, norska FAST Search & Transfer, som 2004 omsatte strax under en halv miljard kr.

Inte förvånande då att FASTs vd John Lervik uttalar sig ganska negativt om affären: "Vi har också utvärderat Verity och fann då priset på tok för högt. Varken Autonomy eller Verity har haft någon organiskt tillväxt att tala om de senaste åren. Vi ser inte heller några egentliga synergieffekter mellan Autonomy och Verity - förutom att de kan säga upp anställda, vilket är en dålig utgångspunkt." Andra menar dock att affären är positiv för parterna; ja till och med nödvändig. "Att växa är ett måste för alla programvaruföretag. Bara genom att vara stor går det att kunna avsätta tillräckliga resurser för att vidareutveckla sina produkter i den takt som är nödvändig för att överleva".

John Lervik instämmer indirekt i det han säger att det på 3-5 års sikt inte är Autonomy som kommer att vara FASTs största konkurrent utan företag som IBM och Oracle, som helt säkert kommer att ges sig in på marknaden för "enterprise search engines".

(IWR 4/11, 7/11, Verity 4/11 2005, Autonomy 3/11 2005, FAST 25/10 2005, NewsBreaks 14/11 2005, EIR 21/11 2005)

FASTs motdrag kom snabbt - lanserar Verity-to-FAST-migreringsprogram. Bara två veckor efter Autonomys förvärv av Verity gick FAST ut i en kampanj för att locka kunder till Verity att migrera till sökmotorn FAST ESP (underförstått: istället för till Autonomys sökmotor, som är det som Autonomy gissningsvis är inriktad på för de som idag nyttjar Veritys sökmotor K2). FAST annonserar något man kallar "Safe Passage Program", i vilket förutom FAST ESP innefattar full migreringssupport, seminarier mm. FAST uppger att 25 % av dess tillväxt under det senaste året har sin orsak i kunder som lämnat Autonomy och Verity. *(EIR 21/11 2005, FAST 14/11 2005, Autonomy 10/11 2005)*

Verity lanserar produkt för samsökning. Den kallas Verity Search och ger möjlighet till samtidig sökning i det egna företagets material, på webben, betaltjänster etc. *(EC Xtra 11/10 2005)*

Convera är på väg att lansera sökmotor på webben; hittills 4 miljarder sidor indexerade. Därtill kommer en halv miljon bilder, 20 miljoner ljudfiler och 5 miljoner filmer. Officiellt lanseringsdatum uppges inte. Convera är ett av de mest kända företagen inom området söksystem, "enterprise search engines", med produkterna Excalibur och RetrievalWare. *(CS 4/11 2005, Convera 31/10 2005)*

IBM lanserar The Public Image Monitoring Solution för att hålla koll på bloggar mm. Verkyget, som har utvecklats tillsammans med Nstein och Factiva, syftar till att ge företag etc möjlighet att hålla koll på vad som skrivs om dem på bloggar, nyhetsgrupper, nyhetswebbplatser etc. Det är baserat på ramverket UIMA, Unstructured Information Management Architecture. Priset är från 2 miljoner kr och uppåt. *(IBM 7/11 2005, CS 16/11 2005, EC Xtra 8/11 2005)*

Google ger bort sökmotor till de som kastar ut sin befintliga. I ett försök att öka sin andel av marknaden för söksystem erbjuder Google sin Google Mini gratis för den som kastar ut sin nuvarande sökmotor. Google Mini, som normalt kostar 25.000 kr, är en version av sökmotorn Google Search Appliance som kan nyttjas för att indexera upp till 100.000 dokument. Google Search Appliance, som för närvarande används av 2.000 kunder, finns i övrigt i versioner från 250.000 kr upp till 5 miljoner kr. Googles affärsområde för sökmotorer, ledd av Dave Girouard, sägs nu vara lönsamt. Intäkterna under första halvåret i år var dubbelt så stora som första halvåret 2004. *(Forbes.com 9/11 2005)*

IBM tecknar avtal med Google om att låta söksystemet IBM OmniFind samverka med Googles Desktop Search. *(Forbes.com 9/11 2005, KnowledgeSpeak 2/11 2005, CS 2/11 2005, IWR Nov. 2005)*

Open Text tecknar avtal med Microsoft om att låta Open Text Livelink ECM samverka med Microsoft Office SharePoint Portal Server. *(KM World 14/11 2005)*

2. Sverige

2.1 Betaltjänster

Thomson Fakta lanserar ny version av sin rättsinformationstjänst. Den kommer att innehålla en uppdaterad version av KarnovPlus som uppdateras dagligen med nya domar, rättsfall och lagtext och som innehåller ett verktyg för rättsutredningar för att samla texter från lagar, rättsfall etc. Lanseringen sker den 6/12. Samtidigt lanseras en digital version av Svensk Juristtidning. *(Thomson 17/10 2005)*

InfoTorgs nya Personrapport samlar uppgifter om personer från flera källor. Tjänsten Personrapport samlar information från flera tjänster vid InfoTorg. Genom att ange ett personnummer ges på en bild personens folkbokföringsuppgifter, fordonsinnehav, eventuella betalningsanmärkningar, skuldsaldo hos Kronofogden, företrädaruppdrag, skatteregistrering, näringsförbud och konkurser. Källor är bl a SPAR, Skatteverket, Anmärknings- och taxeringsdatabasen, Vägverket, Bolagsverket, Statistiska Centralbyrån och AAA Soliditet. *(InfoTorg 14/11, 23/11 2005)*

InfoSphere och Elucidon lanserar mediebevakaren Silobreaker. Ytterligare en i den allt längre raden av mediebevakare har sett dagens ljus, nämligen Silobreaker. Tjänsten drivs gemensamt av svenska InfoSphere och engelsk-svenska Elucidon Group, båda verksamma inom teknik och tillämpningar inom KM. Mot bakgrund av att man bevakar "tusentals globala källor" tycks Silobreaker rikta sig till en internationell publik snarare än en svensk. *(Silobreaker 14/10 2005)*

Mediebevakaren Magenta News bevakar 6.100 källor. Denna notis är ingen nyhet – men eftersom Online- och webbnyheter nu nämnts alla (?) andra mediebevakare av någon dignitet på den svenska marknaden så kan även Magenta News nämnas. Magenta News utger sig själva för att vara "norra Europas ledande elektroniska mediebevakningsföretag med mer än 2.000 kunder och 10 kontor i Norge, Sverige, Storbritannien och Tyskland". Man startade i Norge 2001 (där man säger sig ha 70 % av marknaden ...). De svenska kontoren finns i Stockholm, Göteborg och Malmö. *(Magenta News nov. 2005)*

Agent25 lanserar webbplats för att följa den politiska publiciteten inför valet. Agent25 tar till ett lite ovanligt PR-grepp när man nu engagerar statsvetaren Stig-Björn Ljunggren som politisk analytiker. Han ska fram till valet ”hjälpa Agent25 och dess kunder att sätta publiciteten i ett omvärldssammanhang”. En särskild webbplats startas för att följa debatten i media. Agent25 har i övrigt introducerat en toolbar för omvärldsbevakning i ”realtid”. Det innebär att nyheter som svarar mot användarens sökprofil presenteras omedelbart i webbläsaren. (Agent25 15/11, 16/11 2005)

Btjs ArtikelSök slutar erbjuda artikelkopiering/fulltextåtkomst. Orsaken är förändringarna i upphovsrättslagen den 1 juli. De tillåter bibliotek att på låntagares uppdrag framställa enstaka kopior av artiklar mm för leverans på papper eller i digital form. Btj har inte motsvarande tillstånd. Nu efterhör Btj och Svensk Biblioteksförning de samlade bibliotekens intresse för att överlåta detta ansvar och arbete på Btj. (Bibliotekstjänst nov. 2005)

2.2 Gratistjänster

Hitta.se utvidgas med bilder på fastigheter, gator och portar. I somras lät Schibstedägda Hitta.se ett antal personer fotografera ett stort antal adresser i Stockholm, Göteborg och Malmö. Resultatet blev 100.000 fotografier som nu nyttjas i tjänsten. Förutom kontaktinformation och karta får nu användaren också se en bild på huset/porten (enfamiljshus ingår inte) där den sökta personen eller företaget finns. Är detta legalt? Tja, så länge det inte finns klart identifierbara individer på bilderna lär de inte falla under personuppgiftslagen. Gator är en del av den offentliga statsbilden.

(IDG 24/10 2005, CS 26/10, 25/11 2005, NT 2/11 2005, DN 15/11 2005 m fl)

Open Business Control (OBC) har startat databas över Sveriges företag. Den är gratis och ger basuppgifter från SCB, Skatteverket och Bolagsverket. Bakom står OBC Holding. (OBC nov. 2005)

Näringsliv24 är nöjda med starten - men anklagas för plagiat. Tre veckor efter starten meddelade N24.se, som ägs gemensamt av SvD och Aftonbladet, att man hade 250.000 besökare i veckan, något man förklarade sig vara nöjda med eftersom den gamla webbplatsen SvD/Näringsliv hade 90.000 i veckan. Antalet har dock inte ökat sedan dess, utan ligger kvar på 250.000. N24 menar att man nu är näst största ekonomiwebbplats efter DI.se, som hade 458.000 unika webbläsarbesök under v 42 och ligger stabilt på 400.000 i veckan.

DN Ekonomi på nätet uppger sig ha en halv miljon besökare per vecka – och satsar nu på att anställa journalister (”för första gången i modern tid”).

N24 har f ö råkat lite i blåsväder efter att vid minst två tillfällen ha blivit anklagade för plagiat. Först gällde det en artikel som mer eller mindre var rakt av tagen från modebloggen Manolo.se. Den togs bort redan efter en timme. Sedan var det en artikel som var lik en artikel som publicerats i Financial Times – utan källhänvisning. N24 förklarade det med en miss i den interna hanteringen. Slutligen kan nämnas att norska Aftenposten, liksom SvD och Aftonbladet ägd av Schibsted, köpt domännamnet n24.no. De säger sig dock inte ha några omedelbara planer för Norge men utesluter inte framtid satsningar.

(Resumé 7/10, 24/10 2005, Dagens Media 9/11, 14/11, 22/11, 24/11 2005)

DN:s kulturwebbplats vill bli störst. DN:s webbplats för kultur dn.se/kultur uppger att antalet besök ökat med 73 % på ett år, med den största ökningen sedan ombyggnaden tidigare i höst. Antalet unika besökare var 566.000 i oktober och man säger sig nu vara på väg att bli den största kulturwebbplatsen i Sverige. Konkurrenter är förstås Kultur1 och Kulturnät Sverige (som dock tycks ha väldigt låg verksamhet fortfarande). (DN 13/10, 2/11 2005, LK)

MSN lanserar hälsoportal. Den kallas Primaviva, drivs av nystartade E-health Sweden och uppges vara ”den största hälsoportalen i Sverige”. Primaviva ska ”se till hela människan” och ”vara ett alternativ till skönhetsfixerade magasin och storsäljande bantningsföretag”. Området e-hälsa är mycket stort i USA och Primaviva förväntar sig 100.000 unika besökare per månad innan årsskiftet. Bland

konkurrenterna finns Apoteket.se, Doktor Online, Fass.se, Läkemedelsverket, Medicallink, PrimaVi och Sjukvårdsrådgivningen.se. (*Dagens Media 7/11 2005, Resumé 7/11 2005, LK*)

Skolverket startar Sveriges största utbildningsportal. Den ger uppgifter om 35.000 offentliga utbildningar vid allt från grund- till högskola. (www.utbildningsinfo.se) (*DN 26/10 2005*)

Landsting och kommuner startar webbplats med arkiv för öppna programvaror. Det rör sådana som är utvecklade av offentliga institutioner. (www.programverket.org) (*CS 24/10 2005*)

Finagatan.se ännu en webbplats för eftertextannonser. Finagatan.se är inriktad på enbart märkesprodukter och nyttjar en lite högre prisnivå än t ex Blocket. Privatannonser kostar 90 kr och leverantörsannonser 200 kr. Att få tillgång till annonsernas kontaktuppgifter kostar 18 kr per st. Varorna ska kosta minst 900 kr. Bakom webbplatsen står företaget Obrigado. (*Dagens Media 20/10 2005*)

Aftonbladet för över sitt diskussionsforum till en sluten miljö. Orsaken är att man inte längre har samma kontroll över vad som skrivs på forumet. Som miljö nyttjas betalsystemet Plus. För att registrera sig krävs att man uppger sitt kontokortsnummer. Detta kan så nyttjas för att identifiera personer bakom ev. olagliga inlägg. (*Dagens Media 17/11 2005*)

Sveriges Radio har lagt ut sina 25 lokala P4-stationer på nätet. Sveriges radio hade tidigare 15 radiokanaler på nätet – nu är de 40. (*Webbfinanser 25/10 2005, Dagens Media 21/10 2005*)

TV4 ska lägga ut alla sina program på webben. Det gäller såväl redan sända program från alla kanaler som inslag specialproducerade för webben. TV4 uppges ha målet att bli Nordens ledande mediewebbsplats. (*DN 19/10 2005*)

Eniroägda Findexa startar norska sökmotorn Yelo.no. Samma dag (18/10) som Eniros köp av norska katalog- och Internetsökföretaget Findexa godkändes av konkurrensmyndigheterna lanserade Findexa den nya webbsökmotorn Yelo.no. Därmed driver Eniro tre generella webbsökmotorer i Norge, kvasir.no, eniro.no och yelo.no. Dessa konkurrerar med MSN och ABC Startsidan (med sin nyligen lanserade ABC Sök) och Google, som säger sig ska satsa på Norge, och (fr o m november; se nedan) Schibsteds Sesam.no. Vid sökning på norska webben sker samsökning med Findexas kataloger (Gule Sider och Telefonkatalogen). Använt söksystem är norska FAST. (*Propaganda.no 18/10 2005*)

Schibsted hårdlanserar nya norska sökmotorn Sesam.no – som samsöker på webb och i katalog. Den första november lanserade Schibsted webbsökmotorn Sesam.no – med en marknadsföringsbudget på 75 miljoner kr. Av detta läggs hälften på Internet, vilket sägs göra reklamkampanjen till den största i Norge någonsin. När Eniro lanserade Eniro.no i januari i år gjorde man det med 15 miljoner norska kr. Sesam.no uppges vara den första webbsökmotorn som ger samtidigt söksvar från webb och telefonkatalog vid personsökning. Nyhetssökning ingår också; och då kategoriseras svaren på olika källor. Även bildsökning ingår. Bakom söksystemet står norska FAST. (*Resumé 1/11 2005, FAST 1/11 2005, Pandia 2/11 2005, CS 7/11 2005, Propaganda.no 18/10 2005*)

2.3 Förvärv och samarbeten

TT diskuterar köp av Pressens Bild Scanpix. TT förhandlar med ägarna Bonnier och Schibsted och i december ska ett förslag behandlas av de inblandade parterna. Det kan bli frågan om att köpa hela företaget eller en del av det. Pressens Bild Scanpix bildades nyligen genom en sammanslagning av Pressens Bild och Scanpix Sverige. (*Dagens Media 18/11 2005, Resumé 18/11 2005*)

Även DN lämnar TT. Nyligen meddelade Metro att man inte kommer att förnya sitt avtal med TT när det går ut vid årsskiftet. Nu följer DN Metro i spåren och säger upp avtalen med TT från årsskiftet: ”Vi har tittat på vad vi får från TT och funnit att prislappen är för hög”, säger en chef på DN. (Uppskattningar som Resumé gjort pekar på 5-10 miljoner kr). DN ska istället klara sig bl a genom att

köpa material från andra tidningar (bl a TV-tablåer från VLT), nyttja nyheter från olika webbplatser på nätet och genom 6-7 projektanställda (detta trots att man är inne i en sparprocess). Att DN är delägare i TT har ingen betydelse. Metros chefredaktör ger följande kommentar inför framtiden: "Det kanske är så att tiden för nationella nyhetsbyråer av traditionell modell är över". TT själva säger att det går bra för dem, med 30 nya kunder i år.

(DN 26/10 2005, Dagens Media 25/10 2005, Resumé 25/10, 24/11 2005)

Försäljningen av Bonnier Affärsinformation gav Bonnier rekordresultat. Bonnier AB visade rekordresultatet 2 miljarder kr för årets första åtta månader. Merparten härstammar från reavinster från försäljningen av Bonnier Affärsinformation (köpeskilling 2 miljarder kr) och Alma Media. Nu har Bonnier AB över 3 miljarder kr i kassan och förväntas nu ge sig ut på köprunda. (Resumé 12/10 2005)

Även Biblioteksföreningen blev rikare på affären. När halva BTJ Infodata såldes till Bonnier AB och Ratos ökade Svensk Biblioteksförening sitt eget kapital med 68 miljoner kr. "Pengarna placeras efter föreningens principer. Avkastningen är det som föreningen driver sin verksamhet med", säger generalsekreteraren Niclas Lindberg. Återstoden av BTJ Infodata, dvs BTJ Nordic, ägs till 9.64 % av Svensk Biblioteksförening, 56 % av Ratos och 35 % av Litorina. (BBL 2005:7)

Retriever köper norska konkurrenten Ifocus. Schibstedägda omvärldsbevakaren Retriever har köpt konkurrenten Ifocus. Retrievers vd säger att köpet beror på att "vi tror på en konsolidering eftersom det finns för många små aktörer på marknaden idag" och att det finns stordriftsfördelar. Ifocus finns idag bara i Norge, där man har ca 100 kunder och i år beräknar att omsätta 3 miljoner norska kronor. Affären innebär att Ifocus kommer att få tillgång till och sälja Retrievers arkiv med över 50 miljoner artiklar. Tillsammans med Ifocus kommer Retriever att omsätta 55 miljoner kr 2005. Retriever har ca 3.100 kunder. (Retriever 20/10 2005, Dagens Media 21/10 2005)

Observer etablerar samarbete med Business Wire för Norden, får ny vd, ökar omsättningen men minskar vinsten. Observer har tecknat avtal med Business Wire om informationssdistribution för kunder i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Genom Business Wires nätverk skickas ca 1.000 pressmeddelanden per dag till media, webbplatser, finansaktörer m fl i 150 länder. Nuvarande vd:n i Mandator Niklas Flyborg tillträder som ny vd i Observer den 10 februari. Observers omsättning under årets första åtta månader steg med 8 % till 1.287 miljoner kr medan vinsten blev 89 miljoner kr, dvs en minskning från förra årets 116 miljoner kr. I USA har Observer köpt radio- och tv-bevakningsföretaget Multivision för 200 miljoner kr. Det integreras med det amerikanska dotterbolaget Bacon's.

(DN 2/11 2005, Observer 18/10, 1/11, 14/11 2005, CS 16/11 2005, N24 14/11 2005, Resumé 1/11 2005)

Schibsted köper Internettkatalogen.no för 38 miljoner kr. Internettkatalogen.no driver en av Norges ledande företagskataloger med kontaktuppgifter till 420.000 företag. Man har ca 40 anställda och 10.000 kunder och omsätter drygt 40 miljoner kr per år. (Resumé 6/10 2005, Internettkatalogen.no)

Eniro i samarbete med Skype: kompletterar med nummer till Skypeanvändarna. Det gäller tjänsten Privatpersoner på eniro.se. Skype har därtill lanserat ett verktygsfält/toolbar för Internet Explorer som gör att användaren kan ringa upp både Skypeadresser och vanliga telefonnummer med ett musklick. (Resumé 20/10 2005, Telekomidag 20/10 2005, DN 21/10 2005)

TDC säljer sin katalogverksamhet. Köpare är konsortiet European Directories och köpesumman 4.85 miljarder danska kr. Danska teleoperatören TDC, som har verksamhet i hela Norden, har haft ambitioner att starta onlineverksamhet inom kredit- och företagsinformation. Ett bud på resten av TDC är fortfarande vänta när som helst. (LT 15/10 2005, CS 18/11 2005, LK)

Reuters har förvärvat svenska EcoWin för 300 miljoner kr. EcoWin tillhandahåller makroekonomiska tidsserier från över 100 länder. Ett urval av detta kommer att integreras i Reuters 3000 Xtra, Reuters Station och Reuters Knowledge under 2006. Ecowin omsatte 2003/2004 56 miljoner kr och har kontor i Göteborg, London, Paris, New York och Gdansk. (EIR 17/10 2005, EcoWin)

Ny Teknik drar tillbaka varslet efter Talentums köp av Ekonomi & Teknik. Som informerades i förra nyhetsbrevet (2005:4) köpte finska Talentum förlaget E&T för 142 miljoner kr. I köpet ingick tidskrifterna Ny Teknik, Affärsvärlden, Miljörapporten, och Lag & Avtal. Som en följd av affären drogs varslet mot 14 anställda i Ny Teknik tillbaka – efter att 10 av dem redan slutat. Talentum har 1200 anställda och omsatte 578 miljoner kr första halvåret 2005. För Talentum är detta en stor affär och nu planerar man att gå vidare med förvärv köp i Finland och Ryssland.

(NT 6/10, 12/10 2005, Resumé 6/10 2005)

2.4 Övrigt om aktörer

Eniro går dåligt i Finland; ska spara 350 miljoner kr. Eniros kvartalsrapport visar på en knapp omsättningsminskning med 8 miljoner kr till 969 miljoner kr jämfört med förra året. Vinsten ökade från 112 miljoner kr till 158 miljoner kr, vilket dock är lägre än vad analytikerna förväntat sig. Orsaken är att den finska verksamheten går dåligt. Som åtgärd ska Eniro nu spara 350 miljoner kr per år (jämfört med 2003). Besparingen innebär bl a att 25 tjänster ska bort i Finland, vilket berör chefer på mellannivå. (CS 28/10 2005, DN 28/10 2005)

DI.se blir eget bolag. DI.se och Dagens Industri blir egna bolag fr o m nästa år. DI.se har vuxit mycket snabbt de senare åren och beräknas i år omsätta 60 miljoner, med en vinstmarginal på 40 %. (Resumé 16/11 2005)

Bokia och Wettergrens anlitar Adlibris för att sälja böcker på nätet. Kunderna handlar via bokhandlarnas webbplatser men verksamheten sköts av Adlibris, som är Sveriges största nätbokhandel. Bokia är Sveriges största bokhandelskedja och i och med affären koncentreras den svenska marknaden för e-handel med böcker ytterligare till de två stora Adlibris och Bokus/Akademibokhandeln. (SvB 17/11 2005, DN 19/11 2005)

KF har samordnat Bokus och Akademibokhandeln i nya Akademibokhandeln Bokus AB. Båda företagen ingår sedan tidigare i KF Media. Sortimentet är ca 3.5 miljoner titlar och målet är att sälja böcker på nätet för drygt 300 miljoner kr per år. (Dagensbok.com 27/9, CS 21/10 2005, m fl)

IT Pilot har bytt namn till Wide narrow och renodlat verksamheten till metodik och system för omvärldsinformation med målet ”att öka inflytandet av omvärldskunskap i beslutsprocesser och framtidsplanering” hos sina kunder. IT Pilot startade 1996. (Wide narrow)

2.5 Legalt

Affärsdata fälld i tingsrätten för frilansjournalists artiklar. Hans artiklar i Göteborgsposten (GP) gjordes tillgängliga i Affärsdatas databas trots att han överenskommit med GP om att artiklarna, mot bakgrund av att han normalt arbetade på Motala Tidning, inte skulle nå Motala Tidnings spridningsområde. Affärsdata menade att deras överenskommelse med GP innefattade rätt att ha artiklarna i databasen. Tingsrätten ansåg inte att det gäller frilansmaterial. För övrigt gjorde Affärsdata sin överenskommelse med GP efter att artiklarna tagats in i databasen. (Resumé 17/10 2005, TR 14/10 2005)

Falsk kund laddade ner Sign Ons dokument och gjorde dem tillgängliga i sin egen webbtjänst. I princip alla dokument (juridiska avtal, mallar, dokument inom ekonomi mm) på Sign Ons webbplats laddades ner av en konkurrent som registrerat sig som kund. Konkurrenten lade sedan upp dem på sin webbplats. Sign On har stämt innehavaren. (Webfinansier.com 25/10 2005, CS 31/10 2005)

Släktforskare öppnade sin webbplats igen – men måste ändra rutinerna. I början på november stängde Sveriges Släktforskarförbund två diskussionsgrupper sedan Datainspektionen DI konstaterat att det strider mot datalagen att diskutera avlidnas etniska ursprung, religion eller brottslighet om

uppgifterna kan härledas till nu levande personer. Men efter överläggningar med DI har släktforskarna öppnat diskussionerna igen. Möjligen ska man införa användarkonto.

(DI 3/11, 4/11 2005, DN 3/11, 15/11 2005, LT 3/11 2005, CS 7/11 2005)

Enklare för företag att nyttja personuppgifter om sina anställda i tredje land. Hittills har svenska företag med internationell verksamhet varit tvungna att inhämta de anställdas samtycke för att få tillgängliggöra personinformation på intranätet i sina bolag utanför EU, t ex USA. En dom i HD pekar nu på att det kan bli enklare. Den information som lagras av det svenska moderbolaget i Sverige kan göras tillgänglig på hela intranätet inom koncernen utan att samtycke behöver inhämtas eller att något koncerninternt avtal behöver tecknas. Samma sak gäller uppgifter om kunder. (CS 7/11 2005)

Bötesstraff för fildelare. Två rättegångar mot fildelare har lett till fällande dom. I båda fallen rörde det filmer som lagts ut på Internet. (LT 10/11 2005, DN 10/11 2005, Uppsnappat 8/11 2005)

2.6 Utredningar

Journalistförbundet och Tidningsutgivarna kritiska till förslaget om nedläggning av SPAR. De menar att vissa ”grävjobb” blir svårare att utföra om SPAR läggs ner. Journalistförbundet konstaterar att det inte är en myndighets uppgift att göra det mindre attraktivt att utnyttja en medborgerlig rättighet. Tidningsutgivarna ifrågasätter varför ett väl fungerande system överhuvudtaget ska göras om. (Journalisten 15/11 2005, ST Press 10/11 2005)

Vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn har utretts

Statskontoret har utrett förutsättningarna för att anpassa licenser för vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga sektorn till kraven enligt EG:s direktiv om detta. Man ser inte ”att det i nuläget är en framkomlig väg att föreslå framtagandet av en uppsättning standardlicensvillkor som skulle kunna tillämpas direkt av alla myndigheter.” Istället lämnar man ”förslag på ett antal åtgärder för att förmedla direktivets krav till myndigheterna och för att skapa en god försäljningsstruktur”.

Huvudförslagen är 1a) att förändra och klargöra vad regeln om upphovsrätt i myndigheters affärsverksamhet innebär, 1b) att göra en översyn av statens hantering av upphovsrätt och katalogskydd och ta fram en vägledning för detta, som ska visa i vilken omfattning och under vilka förutsättningar som det är rimligt att myndigheterna hävdar upphovsrätt och katalogskydd till inom myndigheten skapade allmänna handlingar, 2) att se till att myndigheterna efterlever direktivets krav vid sin försäljning av information genom att 2a) ta fram en förordning som täcker det handlingsutrymme som faller under direktivets område men utanför tryckfrihetsförordningen och servicebestämmelserna i sekretess- och förvaltningslagen, 2b) arbeta fram en vägledning med ett klargörande av direktivets krav, 2c) uppmana myndigheterna att tillgängliggöra sina standardiserade licens- och avtalsvillkor, 3) skapa en god försäljningsstruktur genom att entydigt reglera när uppdragsverksamhet är tillåten vad gäller informationsförsäljning.

(Anm: Beslut har sedermera fattats om att fram en vägledning enligt 2b) med färdigtidpunkt januari/februari. /Lars)

(Fritt avtala om offentlig information? Skapa en god försäljningsstruktur i enlighet med EG-direktiv om handel med offentlig information. Statskontoret PM Dnr: 2005/100-5, LK 21/11 2005)

Utredning föreslår att offentlig forskning ska kunna hemligstämplas i fem år. I utredningen ”Nyttiggörande av högskoleuppfindingar” (SOU 2005:95) föreslås att forskningsresultat som kommit fram i samarbete mellan högskolor och myndigheter, företag eller enskilda personer ska kunna sekretessbeläggas i fem år. Patenterbara uppfindingar, vilka alltid ska anmälas till högskolan, kan om forskaren så önskar vara sekretessbelagda i 20 år. Ändringarna uppges vara en förutsättning för att Sverige ska få delta i stora EU- och samverkansprojekt, där ju redan idag sekretess krävs. (NT 16/11 2005)

2.7 Staten och IT

Verket för förvaltningsutveckling, VERVA, är namnet på den nya samordningsmyndigheten. Den drar igång arbetet den 2/1 2006 med Lena Jönsson som generaldirektör och 80-100 anställda. Bland de uppgifter som överförs dit är ansvaret för sverige.se och rättsinformationssystemet. Lena pekar på tre roller: stödja relevant forskning, vara utvecklingsstödjande genom att erbjuda modeller och utveckla kompetensen genom att erbjuda utbildning. *(Lena Jönsson 22/11 2005, CS 4/11 2005)*

Vinnova satsar 20 miljoner kr på e-tjänster som underlättar företags kontakter med myndigheter. E-tjänsterna ska ha mätbara effekter och öka samverkan med offentliga verksamheter. Utlysningen ska leda till att 6-8 projekt får anslag. *(Mail-IT 2005:32, CS 9/11 2005)*

Svensk ITK-forskning samlas i nya koncernen Swedish ICT Research AB. Den ägs av näringslivet genom två ägarföreningar inom hårdvaru- och programvarusektorn samt av staten genom IRECO Holding AB. Berörda institut är Acreo, SITI, SICS, Interactiva Intsitutet, Viktoria och Sankt Anna IT Research Institute. Vd är Hans Hentzell och omsättningen blir 350 miljoner kr, varav statliga medel 10-15 %. *(SITI 7/11 2005, CS 11/11 2005)*

Vinnova samordnar EU-projekt om den europeiska forskningen om e-förvaltning. Projektet, benämnt e-governet, planeras få stöd inom EUs sjätte ramprogram för forskning och utveckling. *(Telekomidag 24/11 2005)*

Nationell vårdportal på gång. Alla landsting har nu gett en organisation mandat att samordna vårdens IT-system. Den Nationella ledningsgruppen för IT i vård och omsorg kommer vid årsskiftet att tillsammans med vårdminister Ylva Johansson att presentera en nationell IT-policy för IT i vården. Därtill har fyra landsting påbörjat ett första test av den nationella patientöversikten. (Landstingen i Jönköping, Norrbotten, Östergötland, Uppsala län). Det rör sig om ett projekt som går ut på att samla information om pateineten på en säker Internetsida, tillgänglig för alla vårdgivare och för patienten. *(CS 24/10, 11/11, 16/11 2005)*

2.8 KB, forskningsbibliotek

KB omorganiserar. År 2004 påbörjades en översyn av verksamheten, vilken ska vara genomförd till sommaren 2006. Bland annat händer följande. Nationell samordning, med bland annat verksamheter som Libris och Bibsam, koncentreras till en sammanhållen organisation med en ansvarig chef. En befattning som Utvecklingssamordnare ska kooordinera projekt och utvecklingsarbete. Ytterligare en ny befattning är Internationell samordnare, till vilken Kjell Nilsson tillträder i januari (och därmed lämnar chefskapet för Bibsam). *(BBL 2005:7)*

KB får 5 miljoner kr för att bibliografera svenska tidskrifter 1967-2004. De ska inkluderas i den nationalbibliografiska databasen Nya Lundstedt – tidskrifter 1967-2004. I och med detta kommer den svenska pressen att inom några år att vara beskriven i sin helhet. *(KB , CS 4/11 2005)*

...och 5 miljoner kr för att förbereda en Selma Lagerlöfutgivning. Under två års tid ska Selma Lagerlöfmaterialet på KB inventeras och katalogiseras. En forskningsbibliografi ska upprättas och en databas läggas upp. Projektledare blir litteraturprofessor Johan Svedjedal. *(KB 28/10 2005, CS 4/11 2005)*

Bibliotekens e-resurser ökar starkt. Det visar KBs rapport om de svenska forskningsbiblioteken 2004. I slutet av året fanns 477.000 e-böcker tillgängliga, vilket är mer än en fördubbling jämfört med 2003. Antalet databaser tillgängliga online var 3.100, databaser på CD-ROM 1.600 och övriga digitala dokument (t ex uppslagsverk) 681.000. Antalet nedladdade fulltextdokument från fulltextdatabaser var 4.5 miljoner (2003 4 miljoner), fulltextartiklar från seriella publikationer (2003 5 miljoner) och e-böcker 400.000 (2003 80.000). *(Forskningsbiblioteken 2004, BBL 2005:8)*

2.9 Webbstatistik

Aftonbladet leder bland tidningar och tidskrifter på nätet. Webbmätningarna redovisas numera på veckobasis. Flest unika webbläsare (mätt i tusental) för vecka 42: Aftonbladet.se 3.054, Expressen.se 1.478, DI.se 458, Svd.se 393, Na.se (Nerikes Allehanda) 95, corren.se 72, Unt.se 64, Falukuriren 43, gd.se 40, St.nu (Sundsvalls tidning) 38, ekuriren.se 34, smp.se (Smålandsposten) 33, Arbetarbladet.se 33 och Kuriren.nu 32. (*Dagens Media 24/10 2005*)

Bland övriga webbplatser såg listan ut så här (unika webbläsare, tusental) för v 39: Msn.se 3.333, Eniro.se 1.659, Lunarstorm.se 1.190, Passagen.se 1.069, Spray.se 939, Tv4.se 761, Svt.se 682, Tradera 543, Hemnet.se 5175, Gulasidorna.se 426 och SR.se 409. (*Dagens Media 11/10 2005*)

Internetannonsering i topp när medieinvesteringarna ökar. Sökordsannonseringen fördubblas

De totala medieinvesteringarna ökade med 8 % under tredje kvartalet, upp till 5.7 miljarder kr. Det innebär för årets tre första kvartal 19 miljarder kr. Alla medier har ökat. Medier som TV, storstads- och gratispress och direktreklam ökade omkring 10 %. Katalogannonsering har vänt från minus till plus.

Internet ökade med 25 % från förra årets 5.8 % till 6.6 % av de totala medieinvesteringarna. Därmed lutar det mot att annonser på Internet kommer att omsätta 1.6 miljarder kr helåret 2005. Sökordsannonseringen kommer att fördubblas från 71 miljoner kr till 150 miljoner kr 2005, spår IRM, som också gör en gissning för 2006 på 260 miljoner kr.

(*Resumé 27/10, 31/10 2005, Dagens Media 31/10 2005, DN 23/11 2005*)

Framåt för e-handelsplatser. I april startade Ebay en svensk webbplats. Men den blev inte den framgång som man hoppats på – i alla fall att döma av den lista över de mest besökta e-handelsplatserna som CS nyligen redovisat (och som baseras bl a på Nielsen/Netratings). Starten av Ebay tycks däremot ha fungerat som en ”motor” för en del av konkurrenternas webbplatser. För juli gällde att de mest besökta i tur och ordning var Blocket, Tradera, Pricerunner, Netonnet, Yahoo Shopping, Siba, Torget, Ebay, Ikea och Onoff. Blocket hade 1.308.000 unika besökare och Tradera 501.000, i båda fallen en ökning med 38 % jämfört med 2004. Blocket omsatte 35 miljoner kr 2003 och 101 miljoner kr 2004. Tradera omsatte 8.3 miljoner kr 2003, 22.7 miljoner kr 2004 och räknar i år med 45 miljoner kr. Svenska Postorderföreningen uppger för sin del att 43 % av dess 47 medlemmars försäljning numera sker på nätet. Bara under första halvåret 2005 ökade nätförsäljningen med 34 %. För en av de största, Ellos, var ökningen 17 %. (*CS 7/11, 21/11 2005*)

Detta material är i helhet och dess delar skyddat av upphovsrätt. Vidaredistribution, mångfaldigande eller återpublicering kräver skriftligt tillstånd från Svensk förening för informationsspecialister, Box 55580, 102 04 Stockholm. Telefon 08- 678 23 20, Fax 08-678 23 01, E-post kansliet@tls.se